

I.

Затихналото прѣзъ зимата 1875/76 год. въстание въ Босна и Херцеговина, избухна на пролѣтъ 1876 год. съ още по голѣма сила. Славата на въстаническитѣ предводители попъ Зимоничъ, Пеко Павловичъ и Мичо Любобрaticъ се разнесе като молния изъ всичкитѣ краища на княжество Сърбия. Отъ всѣкаждѣ почнаха да се събиратъ помощи за болните и ранените въстаници, а по распаленитѣ сърби се събираха въ малки дружинки, и отиваха въ Босна и въ Херцеговина да усилиятъ въстаническитѣ чети.

Въ Бѣлградъ — столицата на княжеството — страститѣ бѣхж пай распалени. На всѣкаждѣ: въ кѫщица, на улицитѣ, на пазаря, въ училищата, въ казармитѣ, въ правителственни тѣ учрѣждения, съ една дума на всѣкаждѣ и отъ всѣкого: старо, младо, мжжко женско, богато и сиромашко, все за въстанието се приказваше. Народното въображение бѣше повдигнало силата на въстаниците до баслословни размѣри.

— Вчера Пеко Павловичъ удариъ на Банялука съ 40 000 души, разбилъ Мухтаръ паша и уловилъ 8 000 души турци и самия паша роби.

— А пѣкъ Любобрaticъ окрѣжилъ Мостаръ и очаква да му се предадѫтъ всичкитѣ тамошни турци съ орѫжието и джепането си.

— Кой ли ще бѫде князъ на Босна и Херцеговина да ли Пеко Павловичъ или Любобрaticъ?